

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. VIII. Virtutes ad justitiam reducibiles.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

specifica intentione sanguinis; vel his verbis, *occide*; & dum ita milites ad pugnam hortantur, irregularitatem contrahunt, dam per milites aliquis occiditur.

62. *Quæritur. An Clerici procedentes ad bellum ex dispensatione Papa irregulares sint, si sequatur mors, vel mutilatio hostis?*

Resp. Negativè quia statim ac dispensat in principali, & antecedenti, censetur cum eis etiam dispensare in consequenti, adeoque in irregularitate, & aliis pœnis. *Laura cit. §. 1. nu. 245. De la Cruz de irregularit. lib. 7. De quare dixi Official. Cur. Eccles. cap. 35. §. unic.*

Adverte. In bellis considerari varia opera: Primo actionem ipsam bellandi, quæ Clericis juxta dicta per se prohibetur. Secundò functiones alias, ut comitari exercitum ad consilium circa bellica negotia pro utilitate Ecclesiæ præbendum, quod per Clericos præstari potest, arg. ex cap. Ex multa de voto. Item comitari possunt exercitum ad Missas celebrandas, & sacramenta ministranda. *Gonzalez cit. num. 4.*

§. VII.

Justitia.

63. *Quæritur. Quid sit justitia.*

Resp. Est habitus inclinans voluntatem ad reddendum, vel relinquendum alteri, quod suum est; adeo ut appareat malum, & rationi dissonet non reddere illud ipsi, aut auferre illud ab eo.

Dividitur in commutativam, & di-

stributivam. Ad commutativam spectat servare æqualitatem in contractibus, & commutationibus, emptione, venditione, & similibus. Cui opponitur injustitia simpliciter; & quicquid alteri fit contra jus; ut homicidium, mutilatio, furtum, rapina, detractio, accusatio falsa, maledictio, &c. Ad distributivam verò pertinet distribuere commoda, & honores Communitatis, inter illius personas, servando proportionem geometricam ad eorum merita. Cui opponitur acceptio personarum, de quo *lib. 2. cap. 27.*

§. VIII.

Virtutes ad justitiam reducibiles.

64. *Quæritur. Cuius virtutes reducantur ad justitiam, ut est virtus alterum respiciens.*

Resp. Primò reducitur Religio; quæ est virtus tribuens Deo propter ipsius excellentiam cultum, & honorem, qui non sit prohibitus ab Ecclesiâ Catholica. Habet hæc sub se plures actus specie diversos: Devotionem, Orationem, Adorationem, Sacrificium, Oblationem honorum, Votum, Juramentum, Dei laudem, & Adorationem quibus omnibus homo Deo subicitur, testificaturque, ejusdem excellentiam, perfectionem, aut supremum dominium.

Pex devotionem, testatur Dei superioritatem, & excellentiam; cum voluntas promptè se tradat ad ea, quæ pertinent ad Dei cultum, & servitutum: in ea enim promptitudine voluntatis devotio sita est, juxta D. Thom. 22. qu. 82. ar. 1.

Per

Per orationem, homo Deo reverentiam exhibet, & se subijcit, ac proficetur orando se eo indigere, sicut auctore omnium bonorum, de quo fufius alibi Deo dante, occasione referendi Quietistarum errores.

Per adorationem nostram erga Deum servitute in recognitionem infinitæ suæ excellentiæ supremique dominiæ externis etiam submissionis signis proficemur, juxta dicta lib. 3. cap. 3. num. 62.

Per Sacrificium, ipsum Deum colimus, tamquam supremum vitæ, & mortis dominum; legas lib. 4. cap. 4. §. 2. n. 24.

Per oblationem bonorum, ejusdem Dei absolutum, & summum dominium in res omnes proficemur; etiam, cum ipsi offeruntur, ut cedant in sustentationem Ministrorum Ecclesiæ; vel, ut per illos etiam sustententur pauperes, construantur Tempia, vasa, sacra, &c. quia semper cedant in Dei obsequium.

Si offerantur primi fructus agrorum, vel arborum, dicitur primitiarum; Si verò fructuum decima pars, decimarum oblatio appellatur.

Per votum, agnoscimus Deum, tamquam ultimum finem, in quem nos, & nostra omnia speciali affectu referre volumus. Vid. lib. 3. cap. 4.

Per juramentum, implicitè proficemur Deum esse veritatem indefectibilem, & omniscium; propterea enim ad confirmanda propria verba, & promissiones ipsius nomen assumitur, per dicta lib. 2. cap. 16.

Per laudem Dei, ipsius summam perfectionem, & excellentiam verbis, & voce, proficemur.

Per adjurationem, Dei potentiam, & efficaciam recognoscimus.

Est adjuratio, aliquam personam imperando, vel obsecrando inducere ad aliquid faciendum, vel omittendum invocatione alicujus rei sacre. Unde adjuratio duplex est; una deprecativa, quæ fit deprecando; altera imperativa, quæ fit imperando. Et curæ res, per quam fit adjuratio, debeat esse aliquod sacrum, debet fieri per Deum, Angelos, & Sanctos, ac etiam per justos viatores. Soufa aphorif. lib. 1. cap. 55. allegans Suarez, & Sanchez.

Adjuratio imperativa, seu coactiva Dæmonum licita est, per impetium arcendo illos exorcismis ab Ecclesiâ ordinatis, ne hominibus, aut rebus suis noceant. Quare videant exorcistæ, ne abutantur ministerio: sciant maxima cautela, & prudentia esse exequendum, & in eo abstinendum à nugis, superfluis, & curiosis interrogationibus; nec responsus Dæmonis credendum, quia est pater mendacii. Legendus Carena c. 5. num. 2. & 4. Annotat. de strigib. de offic. inquisit.

65. Quæritur, An liceat adjurare locustas, & vermes, precipiendo eis per Deum, ne agris, & fructibus noceant?

Resp. Negativè, Regula generalis est apud DD. vanum esse adjurare creaturas irrationales, & insensibiles, dirigendo sermonem ad ipsas, quasi ipsæ ex proposito se moveant ad nocendum, intentionem nocendi habeant, & capaces sint percipiendi ad urationem, ac in vim illius cessandi à nocimento. Atque id asserunt esse ex genere suo mortale propter irre-

verentiam ad res sacras, & Ecclesie exorcismos, dixit Majol. *sum. in Decalog. 1. precept. p. 1. q. un. art. 5. §. 10.*

Adjurari solum possunt, referendo adjurationem ad Deum per modum deprecationis, eum deprecando, ut nos ab ipsarum nocimento liberet. *Soula cit. num. 13.*

Secundo, Ad usitiam reducuntur etiam. I. Pietas; quæ inclinatur ad colendos Parentes, Cognatos, & Patriam, cui opponitur impietas; quæ est ex suo genere mortalis.

II. Observantia, quæ inclinatur ad tribuendum honorem superioribus, & personis in dignitate constitutis; cui opponitur inobservantia; item ex genere suo mortalis.

III. Obedientia, inclinans ad exequenda mandata Superiorum; Cui opponitur inobedientia; item ex genere suo mortalis.

IV. Veritas, seu veracitas inclinans ad conformanda verba menti; Cui opponitur mendacium. De quo *libra secundæ cap. 17.*

V. Liberalitas inclinans ad distribuenda bona aliis sine avaritia, vel prodigalitate, sed juxta præscriptum rationis, dando, & retinendo, ut oportet; ideo ei per defectum opponitur avaritia, & per excessum prodigalitas, ut dictum est *supra num. 15. & dicendum lib. 2. c. 37.*

VI. Amicitia inclinans ad res mandandum amicis, eique amabilia officia exhibenda; Cui per excessum opponitur adulatio: quæ est mortalis, dum malefacta laudantur; cum impedit, ne amicus à peccatis resurgat, vel eum ad majora summa inducit.

§. IX.

Vitia per excessum religioni opposita.

Religionem per excessum opponitur superstitio, non quia, ut ait D. Thomas 2. 2. q. 92. art. 1. plus exhibeat in cultum divinum, quam religio, sed quia exhibet cultum divinum cui non debet, vel eo modo, quo non debet. De superstitione agit D. Augustinus *Epist. 102. (alias 179.) ad Deogratias q. 3. cap. 2.* Unde superstitio est; cum vel vero Deo cultus illegitimus, vel creaturae cultus indebitus exhibetur.

66. *Quæritur. Quando consecratur, quis verum Deum cultu illegitimo colere?*

Resp. Cum verus Deus colitur ceremoniis veteris legis, quibus Christus præfigurabatur venturus. Quod perinde est, ac significare, & confiteri Christum nondum incarnatum, & passum; consequenter est cultus perniciosus, aliquid falsum, & contra fidem significans. Est gravissimum peccatum in sic colente, quia præsumitur errare contra articulum fidei, *Incarnationis Filii Dei.* Hinc penitens in tali culpabilis interrogandus est, quid de fide sentiat? Et, dum cum errore reperitur, absolvi non potest à Confessario ordinario, quia est excommunicatus in Bulla Cœnæ. Imò, quamvis nec cum errore foret, tutius esset ipsum remittere ad Sacrum Tribunal.

II. Cum exhibetur Deo cultus superfluus, seu ineptus ad ipsum colendum, hoc est, cum sit aliquid ad Deum colendum,